

Internetconsultatie IAK

NB: De toelichting (huidige pagina) is geen onderdeel van het format (volgende pagina).

Toelichting

Het kabinet heeft in 2011 besloten dat elk voorstel voor beleid of regelgeving dat wordt voorgelegd aan het parlement een adequaat antwoord moet bevatten op de 7 hoofdvragen van het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)¹. Sinds 1 januari 2014 is het tevens verplicht om de antwoorden op deze vragen te publiceren bij een internetconsultatie over een voorstel². Deze informatie kan ook worden hergebruikt bij het [indienen van het voorstel bij ambtelijke voorportalen](#). Bij internetconsultatie geldt het volgende:

- Er wordt gebruik gemaakt van het Word-format op de volgende pagina. Voor het invullen van de vragen kun je passages uit de toelichting op het voorstel gebruiken. Hieronder volgt ook per vraag de toelichting bij het invullen.
- Het ingevulde format moet worden geüpload bij het tabblad "Documenten". Daar worden ook de regeling en toelichting geüpload. De beantwoording van de vragen wordt voorlopig dus in een apart document zichtbaar op www.internetconsultatie.nl
- Sla het ingevulde format op onder de bestandsnaam "Beantwoording vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)" zodat de publicatie herkenbaar wordt weergegeven.

Toelichting op de vragen

1. Wat is de aanleiding?

Beschrijf de aanleiding voor het maken van het voorstel (bv. het regeerakkoord, besluit van de bewindspersoon, EU-implementatie, toezegging aan de Tweede Kamer, verzoek uit de branche of onderzoeksrapport), Noem de vindplaats van de bron waaruit de aanleiding blijkt.

2. Wie zijn betrokken?

Geef aan welke groepen, organisaties, instanties, personen etc. betrokken zijn bij de totstand-koming van het voorstel. Geef ook aan waarom men betrokken is (bijv. kennis van probleem, betrokken bij uitvoering of handhaving, vertegenwoordiger doelgroep) en hoe (meebeslissen, meedenken, meedoen).

3. Wat is het probleem?

Beschrijf hier het probleem dat moet worden opgelost. Welke situatie wordt negatief gewaardeerd of is voor vatbaar voor verbetering?

4. Wat is het doel?

Beschrijf het beleidsdoel/de beleidsdoelen. Formuleer doelen waar mogelijk SMART: Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden.

5. Wat rechtvaardigt de overheidsinterventie?

Geef aan welk publiek belang in het geding is en waarom ingrijpen door de rijksoverheid noodzakelijk is. Wat gebeurt er bij niets doen/ongewijzigd beleid (nuloptie)?

6. Wat is het beste instrument?

Geef aan met welk(e) beleidsinstrument(en) het beoogde doel moet worden gerealiseerd en waarom deze instrumenten – alles afgewogen – de voorkeur genieten. Betrek in de afweging overwegingen omtrent

---

¹ [Kabinetsstandpunt Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving](#)

² [Verzamelbrief regeldruk September 2013](#)

effectiviteit, doelmatigheid, rechtmatigheid, uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid.

7. Wat zijn de (neven)gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Beschrijf hier de (neven)gevolgen van het voorstel voor burgers, bedrijven, overheid en milieu. Denk bij gevolgen voor burgers en bedrijven bijv. aan administratieve lasten, toezichtlasten en nalevingskosten en bij bedrijven ook aan markteffecten en concurrentiepositie. Denk bij gevolgen voor de overheid bijv. aan gevolgen voor bezwaar en beroep, toezicht, rechtspraak rechtsbijstand etc.. Gevolgen moeten zo veel mogelijk worden gekwantificeerd (bijv. om hoeveel burgers gaat het, wat zijn de verwachte kosten etc.).

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat normen waaraan goed beleid of goede regelgeving dient te voldoen. Uitgebreide informatie vind je op www.naarhetiak.nl (klik dan op de tekst "Naar het IAK" in de linker kolom).

1. Wat is de aanleiding?

In de Kamerbrief van 6 november 2018 (TK 30 183, nr. 32) heeft minister Slob aangegeven wat de toekomst is voor het Vervangingsfonds (Vf) én Participatiefonds (Pf) als zelfstandige bestuursorganen met een wettelijke (verevenings)taak voor het primair onderwijs. De inhoud van de brief heeft de instemming van de meeste betrokken partijen: werkgevers- en werknemersorganisaties in het PO en de besturen van beide fondsen. De inhoud van de Kamerbrief is de uitkomst van een proces dat in gang is gezet ter uitvoering van de afspraak over de fondsen in de onderwijsparagraaf van het regeerakkoord *Bruggen slaan* (2012) van het kabinet- Rutte II. Deze afspraak hield in dat het Vf en het Pf worden gemoderniseerd, zodat goed werkgeverschap beter kan worden beloond. Het resultaat daarvan is onderhavig wetsvoorstel. De indiening van het voorstel is in debrief aangekondigd. Het voorstel is een uitwerking van het in de brief beschreven perspectief voor zowel Vf als Pf.

2. Wie zijn betrokken?

Betrokken partijen zijn:

- de PO-Raad namens de bij de fondsen aangesloten schoolbesturen en samenwerkingsverbanden;
- de onderwijsvakbonden namens de (ex)werknemers;
- het bestuur van het Vf en Pf (samengesteld uit de kring van schoolbesturen en personeel);
- de instanties die (bovenwettelijke) uitkeringen verstrekken aan ex-werknemers, o.a. UWV en WW-plus.

3. Wat is het probleem?

Vf: De *Stichting Vervangingsfonds & Bedrijfsgezondheidszorg voor het Onderwijs* voert de wettelijke taak uit om een waarborg te bieden aan schoolbesturen voor de kosten die scholen maken voor de vervanging van ziek onderwijspersoneel. Na de invoering van de lumpsum stelden steeds meer besturen en scholen in het primair onderwijs de verplichte aansluiting bij, en premieafdracht aan het Vf ter discussie. Hierop inspeland heeft het bestuur van Vf in 2013 een belangrijke stap gezet door besturen in het primair onderwijs jaarlijks de mogelijkheid geven te kiezen voor een vorm van eigenrisicodragerschap (ERD-schap). Schoolbesturen kunnen ervoor opteren de vervangingsrisico's volledig zelf te dragen. De kosten worden dan niet meer bij het Vf gedeclareerd. In het licht van deze ontwikkeling hebben sociale partners en de indiener gezamenlijk vastgesteld dat de sector aankoerst op een toekomst zónder Vf. De in 2013 in gang gezette ontwikkeling is onomkeerbaar en leidt er uiteindelijk toe dat het aan een beleidsinhoudelijke en financiële basis voor een levensvatbaar fonds met een wettelijke vereveningstaak ontbreekt. Niet als doel op zich, maar als gevolg van een gezamenlijk streven van de sociale partners, het Vf en de indiener van dit wetsvoorstel naar een situatie waarbij schoolbesturen in het primair onderwijs de kosten van vervanging zelf dragen.

Pf: De *Stichting Participatiefonds* voert de wettelijke waarborgtaak ten behoeve van schoolbesturen uit voor

de kosten van werkloosheidsuitkeringen aan ex-werknemers, die werkgevers in het primair onderwijs als eigenrisicodragers in beginsel zelf dienen te betalen. De huidige systematiek, die de cao PO volgt, is in de loop der jaren steeds complexer geworden. Door de grotere complexiteit is het steeds lastiger geworden om de (on)vermijdbaarheid van een ontslag te kunnen toetsen. Daardoor neemt het risico toe dat uitkeringskosten die door individuele schoolbesturen worden veroorzaakt, ten onrechte worden afgewenteld op het collectief. Er is sprake van onvoldoende stimulansen voor goed werkgeverschap. Daarnaast is het –mede gezien het lerarentekort– dat het beleid en taken van het Pf t.a.v. het voorkomen van werkloosheid en het terugbrengen van personen met een (onderwijs)uitkering (re-integratiebeleid) naar een betaalde baan, wordt versterkt..

4. Wat is het doel?

Vf: de wetgeving alvast gereed maken opdat de wettelijke verplichte aansluiting en de wettelijke vereveningstaak van het Vf komen te vervallen wanneer alle betrokken partijen (sociale partners, bestuur Vf en Minister voor Basisonderwijs, Voortgezet Onderwijs en Media constateren dat het primair onderwijs verder kan zonder Vf.

Pf: de wetgeving aanpassen opdat de juridische basis wordt gelegd voor de noodzakelijke modernisering/vereenvoudiging van het fonds:

- herformulering wettelijke waarborgtaak met meer stimulansen voor goede werkgeverschap;
- expliciteren preventieve en curatieve taak Pf inzake het beperken van werkloosheid (suitkeringen) en daarmee borgen van de gegevensverstrekking over uitkeringsgerechtigden aan het Pf door o.a. het UWV;
- directe verrekening door het Pf van het deel van de uitkeringskosten die niet ten laste van het Pf komen maar van het betrokken schoolbestuur i.p.v. inhouding achteraf via OCW/DUO via de rijksbekostiging.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

De wettelijke taken van zowel het Vf als Pf zijn sinds begin jaren negentig verankerd in de WPO en WEC. In 2012 hebben beide fondsen de status van privaatrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan (Kaderwet zbo). Voor de realisatie van het gewenste toekomstbeeld voor beide fondsen is het schrappen (betreft Vf), dan wel aanpassen (betreft Pf) noodzakelijk en onvermijdelijk. Zonder wetswijziging, en daarmee overheidsinterventie, is dit niet te realiseren.

6. Wat is het beste instrument?

- Wetgeving in combinatie met de bevoegdheid van het Vf en Pf om als zbo's zelf algemeen verbindende voorschriften vast te stellen voor de aangesloten schoolbesturen. De hervorming/modernisering van het Pf gaat dus ook gepaard met de vaststelling van een vereenvoudigd reglement en dito systeem.
- De sector zelf krijgt zelf binnen het Pf een grotere en directere verantwoordelijkheid bij het voorkomen c.q. beperking van collectieve uitkeringslasten.
- Voor de beëindiging van het Vf is ook sprake van flankerende maatregelen om schoolbesturen die nu de vervangingskosten declareren bij het Vf te begeleiden en voor te bereiden op weg naar de beëindiging van het fonds. Tevens wordt t.z.t. met alle betrokken partijen bezien of ten tijde van de beslissing over het feitelijk moment van beëindiging, de inrichting van een tijdelijk vangnet voor kwetsbare schoolbesturen voor een beperkte periode na opheffing van het Vf noodzakelijk is.
- Voor beide trajecten (Vf en Pf) wordt ook voorzien in goede voorlichting over de veranderingen aan de sector.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Deze gevolgen zijn beperkt. Degenen die direct gevolgen van de wijzigingen ondervinden zijn:

- de schoolbesturen die nu gebruik maken van het Vf en Pf;
- (ex) werknemers in het primair onderwijs (met een onderwijsuitkering).

--